

การวิเคราะห์และคำอธิบายของฝ่ายจัดการ (MD&A)

1. การวิเคราะห์การดำเนินงานและฐานะทางการเงิน

ภาพรวมการดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินธุรกิจผลิตและจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์คอนกรีตมวลเบาภายใต้เครื่องหมายการค้า “ซุปเปอร์บล็อก” บริษัทต้องเผชิญภาวะการแข่งขันในตลาดธุรกิจผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์คอนกรีตมวลเบาที่มีการแข่งขันสูงขึ้น ประกอบกับบริษัทมีภาวะขาดทุนต่อเนื่องมาตลอด 6 ปี ถึงแม้ว่าในปี 2555 บริษัทเริ่มรับรู้กำไรจากการดำเนินงาน แต่เนื่องจากภาวะการแข่งขันที่สูง รวมทั้งต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น ทำให้บริษัทมีความประสงค์ที่จะปรับโครงสร้างบริษัท เพื่อให้มีความเหมาะสมกับการดำเนินงานต่อไปในอนาคต โดยเมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2556 SUPER ได้จำหน่ายทรัพย์สินที่ใช้ในการดำเนินธุรกิจผลิตอิฐมวลเบาให้กับบริษัท อินทรี ซุปเปอร์บล็อก จำกัด ภายหลังจากจำหน่ายทรัพย์สินดังกล่าวเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ทำให้ปัจจุบันลักษณะการประกอบธุรกิจของบริษัทเป็นการลงทุนถือหุ้นในกิจการอื่น (Holding Company) โดยได้ลงทุนในธุรกิจหลัก 2 ธุรกิจ คือ

1. ธุรกิจโรงไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ โดยเป็นการลงทุนและพัฒนาโรงไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ (โซลาร์ฟาร์ม) และบริษัทยังมีนโยบายที่จะขยายขอบเขตของธุรกิจไปที่ ธุรกิจบริการรับเหมาก่อสร้างโรงไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์แบบครบวงจร (“EPC”) และธุรกิจบริการด้านการปฏิบัติการ การบำรุงรักษา และการประมวลผลโรงไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ (“OMM”) อีกด้วยในอนาคต

2. ธุรกิจด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information & Communications Technology)

ปัจจุบันบริษัทมีนโยบายที่จะขยายงานและเข้าลงทุนในธุรกิจผลิตกระแสไฟฟ้าจากพลังงานทดแทน โดยเฉพาะพลังงานแสงอาทิตย์ เนื่องจากธุรกิจโรงไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์สามารถสร้างอัตรากำไรขั้นต้นอยู่ในระดับที่สูง เนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมที่เติบโตอย่างต่อเนื่องตามความต้องการใช้ไฟฟ้าในประเทศ รวมทั้งนโยบายภาครัฐที่ให้การสนับสนุน การผลิตไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียนมากขึ้น และจำนวนผู้แข่งขันในปัจจุบันมีจำนวนน้อย เนื่องจากผู้ประกอบการธุรกิจที่จะเข้ามาลงทุนในตลาดได้ ต้องมีคุณสมบัติตามที่หน่วยงานการไฟฟ้าและกระทรวงพลังงานกำหนดไว้ และต้องมีการพิจารณาข้อมูลในเชิงเทคนิคเพื่ออนุมัติการเข้าทำสัญญากับหน่วยงานการไฟฟ้าที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับการดำเนินธุรกิจดังกล่าว ต้องใช้เงินลงทุนเป็นจำนวนมาก โดยที่บริษัทมีนโยบายที่จะขยายงานทางด้านนี้อย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดตั้งบริษัทย่อยแห่งใหม่ คือ บริษัท ซุปเปอร์ เอนเนอร์ยี กรุ๊ป จำกัด (“SUPER ENERGY”) และเข้าลงทุนในบริษัท รุทซัน จำกัด (“RSUN”) ที่ดำเนินธุรกิจผลิตกระแสไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์ โดยการเข้าถือหุ้นในบริษัท รุทฟาร์ม จำกัด (“RFARM”) ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นใน RSUN ในสัดส่วน 100 % เมื่อวันที่ 2 มกราคม 2557 โดยบริษัทจะเริ่มรับรู้รายได้จากการดำเนินธุรกิจผลิตกระแสไฟฟ้าจากพลังงานทดแทน ได้ในปี 2557

ทั้งนี้ใน ปี 2556 บริษัทมีกำไรสุทธิ จำนวน 63.74 ล้านบาท โดยเป็นกำไรสุทธิจากการดำเนินงานต่อเนื่อง จำนวน 17.49 ล้านบาท เป็นผลมาจากรายได้จากการขาย และรายได้จากการบริการของบริษัทย่อย และมีกำไรจากการดำเนินงานที่ยกเลิก จำนวน 46.26 ล้านบาท จากการจำหน่ายทรัพย์สินที่ใช้ในการดำเนินธุรกิจผลิตอิฐมวลเบาออกไป ทั้งนี้กำไรสุทธิจากการดำเนินงานต่อเนื่องลดลงจาก ปี 2555 จำนวน 17.49 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 50 เป็นผลจากการที่บริษัทมีค่าใช้จ่ายในการขายและการบริหารเพิ่มสูงขึ้นเมื่อเทียบกับปี 2555 จากจำนวน 1.22 ล้านบาท เป็นจำนวน 29.83 ล้านบาท

โครงการในอนาคต

บริษัทได้เริ่มขยายการลงทุนในธุรกิจผลิตกระแสไฟฟ้าจากพลังงานทดแทน โดยเฉพาะพลังงานแสงอาทิตย์ โดยเมื่อวันที่ 16 กันยายน 2556 บริษัท และ/หรือ บริษัทย่อย ได้ลงนามบันทึกข้อตกลงจะซื้อจะขายหุ้นในบริษัท โปร โซลาร์ วัน จำกัด (“PRO ONE”) จากบริษัท โปร โซลาร์ กรุ๊ป จำกัด (“PRO GROUP”) จำนวน 2,632,499 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 100 บาท ทั้งนี้ จากการขยายธุรกิจโรงไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์อย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้รายได้จากการขายและบริการของบริษัทเพิ่มขึ้น โดย PRO ONE ดำเนินธุรกิจผลิตและจัดจำหน่ายพลังงานไฟฟ้าจากเซลล์แสงอาทิตย์ โดยมีกำลังการผลิต 4.7 MW

ปัจจุบันอยู่ระหว่างการเสนอขออนุมัติเข้าทำรายการได้มาซึ่งสินทรัพย์ของ PRO ONE จากที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้น ประจำปี 2557 ในวันที่ 25 เมษายน 2557 ซึ่งภายหลังการได้มาของ PRO ONE คาดว่าบริษัทจะเติบโตด้านสินทรัพย์เป็นจำนวน 0.63 เท่า เมื่อเทียบกับสินทรัพย์รวม ณ สิ้นปี 2556 และยังสามารถทำให้บริษัทสามารถขยายขอบเขตการดำเนินธุรกิจได้เพิ่มมากขึ้น อันจะเป็นผลดีต่อบริษัทต่อไป

การวิเคราะห์ฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงาน

• โครงสร้างรายได้

	ปี 2556		ปี 2555 (ปรับปรุง)		ปี 2555		ปี 2554	
	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ
<u>รายได้จากการดำเนินงานต่อเนื่อง</u>								
1. รายได้จากการขาย								
1.1 รายได้จากกลุ่มผลิตภัณฑ์อิฐมวลเบา	-	-	-	-	370.05	82.59	294.88	89.30
1.2 รายได้จากการขายกลุ่มผลิตภัณฑ์ไอที	5.62	6.17	-	-	-	-	-	-
2. รายได้จากการบริการ								
2.1 รายได้จากการบริการด้านระบบคอมพิวเตอร์สารสนเทศ	82.22	90.31	-	-	-	-	-	-
2.2 รายได้บริการอื่น	3.20	3.52	78.03	100.00	78.03	17.41	35.32	10.70
รายได้รวม	91.04	99.92	78.03	99.83	448.08	99.49	330.20	98.79
3. รายได้อื่น	0.07	0.08	0.13	0.17	2.31	0.51	4.05	1.21
รวมรายได้จากการดำเนินงานต่อเนื่อง	91.11	100.00	78.16	100.00	450.39	100.00	334.25	100.00
<u>รายได้จากการดำเนินงานที่ยกเลิก /1</u>								
จำหน่ายธุรกิจผลิตภัณฑ์อิฐมวลเบาออกไป	173.91	100.00	372.37	100.00	-	-	-	-
รวมรายได้จากการดำเนินงานที่ยกเลิก	173.91	100.00	372.37	100.00	-	-	-	-

หมายเหตุ :

/1 รายได้จากการดำเนินงานที่ยกเลิกจากการจำหน่ายทรัพย์สินที่ใช้ในการดำเนินธุรกิจผลิตภัณฑ์อิฐมวลเบาออกไป ซึ่งแสดงตามงบกำไรขาดทุน สิ้นสุด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556 เปรียบเทียบกับ ปี 2555 (ปรับปรุงใหม่) จะแสดงรายได้ที่เกิดจากการดำเนินงานต่อเนื่องเท่านั้น ซึ่งเป็นไปตามหลักมาตรฐานการบัญชี เมื่อบริษัทมีรายการดำเนินงานที่ยกเลิกเกิดขึ้น

ในปี 2556 บริษัทมีการรับรู้รายได้ลดลงจากปี 2555 เนื่องจากบริษัทได้จำหน่ายทรัพย์สินที่ใช้ในการดำเนินธุรกิจผลิตอิฐมวลเบาออกไป มีผลให้รายได้จากกลุ่มผลิตภัณฑ์อิฐมวลเบา ลดลงจากปี 2555 เป็นจำนวน 198.46 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 53.30 ซึ่งเป็นรายได้จากการดำเนินงานที่ยกเลิก ทั้งนี้รายได้จากการบริการมีการปรับตัวสูงขึ้นจากการเข้าลงทุนใน OPEN โดยรายได้จากการบริการด้านระบบคอมพิวเตอร์สารสนเทศมีจำนวน 82.22 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 90.31 ของรายได้รวม

บริษัทมีการรับรู้รายได้ในปี 2555 เพิ่มขึ้นจากปี 2554 จากจำนวน 330.20 ล้านบาท เป็น 448.08 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 117.88 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 35.70 โดยประกอบด้วยรายได้จากการขาย 370.05 ล้านบาท รายได้จากการบริการ 78.03 ล้านบาท

รายได้จากการขายเพิ่มขึ้น 75.17 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 25.49 เมื่อเทียบกับปี 2554 อันเนื่องมาจากปริมาณการขายคอนกรีตมวลเบาของบริษัทเพิ่มขึ้นตามการขยายตัวในภาคอสังหาริมทรัพย์ และในช่วงครึ่งปีแรกของปี 2555 และบริษัทมีการปรับราคาขายขึ้นซึ่งเป็นผลมาจากสถานการณ์อุทกภัยในช่วงไตรมาส 4 ของปี 2554 ส่งผลให้ความต้องการผลิตภัณฑ์คอนกรีตมวลเบาเพิ่มสูงขึ้น ประกอบกับผู้ผลิตรายใหญ่บางรายไม่สามารถดำเนินการผลิตได้ตามปกติ ทั้งนี้รายได้จากการบริการเพิ่มขึ้น 42.71 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 120.91 เมื่อเทียบกับปี 2554 อันเนื่องมาจากบริษัทสามารถรับรู้รายได้ตามสัญญาจ้างพัฒนาระบบงานหลักให้กับธนาคารอาคารสงเคราะห์เป็นจำนวน 74.01 ล้านบาท

● ต้นทุนขาย

ในปี 2556 บริษัทมีต้นทุนรวมจำนวน 61.66 ล้านบาท ประกอบด้วยต้นทุนขายจำนวน 2.96 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 4.80 และต้นทุนบริการจำนวน 58.69 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 95.18 โดยต้นทุนบริการที่สูงขึ้นมาจากการเติบโตในงานบริการด้านระบบคอมพิวเตอร์สารสนเทศใน OPEN ซึ่งดำเนินธุรกิจในลักษณะการเป็น Outsourcing

บริษัทมีต้นทุนขายในปี 2555 จำนวน 268.06 ล้านบาท ปรับเพิ่มขึ้นจากปี 2554 จำนวน 27.68 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.52 ทั้งนี้เป็นผลมาจากการที่บริษัทมีปริมาณการขายเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม ปริมาณการขายที่เพิ่มขึ้นส่งผลให้เกิดการประหยัดจากขนาดในกระบวนการผลิต มีผลให้อัตรากำไรขั้นต้นในปี 2555 เพิ่มขึ้นจากปี 2554 คิดเป็นร้อยละ 33.22 และ 26.39 ตามลำดับ สะท้อนให้เห็นว่าบริษัทสามารถที่จะบริหารต้นทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

● ต้นทุนทางการเงิน

ในปี 2556 บริษัทมีต้นทุนทางการเงินจำนวน 0.26 ล้านบาท โดยต้นทุนหลักประกอบด้วยดอกเบี้ยจ่ายและค่าธรรมเนียมจากสถาบันการเงิน

ในปี 2555 บริษัทมีต้นทุนทางการเงิน 20.77 ล้านบาท ลดลงจากปี 2554 จำนวน 29.71 หรือลดลงร้อยละ 58.85 ซึ่งเป็นผลมาจากการที่บริษัทสามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขสัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ได้ตามกำหนด จึงไม่มีดอกเบี้ยผิดนัดชำระซึ่งเป็นไปตามบันทึกข้อตกลงแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ดังนี้

วันที่ 24 ธันวาคม 2555 บริษัทและธนาคารได้ลงนามร่วมกันในบันทึกข้อตกลงแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ โดยธนาคารได้คิดดอกเบี้ยเงินกู้ยืมดังกล่าวในอัตราดอกเบี้ยปกติ ซึ่งมีเงื่อนไขการจ่ายชำระคืนแบ่งตามประเภทของกลุ่มหนี้ดังต่อไปนี้

หนี้กลุ่มที่ 1 ชำระหนี้โดยการผ่อนชำระหนี้เงินต้น 266.42 ล้านบาท ให้แล้วเสร็จภายในเดือนมีนาคม 2556

หนี้กลุ่มที่ 2 การชำระดอกเบี้ยจำนวน 39.48 ล้านบาท โดยแบ่งชำระให้แล้วเสร็จภายในเดือนมีนาคม 2556

ทั้งนี้หากบริษัทชำระหนี้ให้แก่ธนาคารตามที่ตกลงไว้ในสัญญาเสร็จสิ้นครบถ้วน ธนาคารจะผ่อนผันไม่เรียกเก็บดอกเบี้ยผิดนัดที่ค้างชำระทั้งจำนวนเป็นเงิน 57.45 ล้านบาท

การวิเคราะห์ฐานะทางการเงิน

● สินทรัพย์

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556 บริษัทมีสินทรัพย์รวมเท่ากับจำนวน 747 ล้านบาท โดยเป็นสินทรัพย์หมุนเวียนเท่ากับจำนวน 674 ล้านบาท และสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนเท่ากับจำนวน 73 ล้านบาท ทั้งนี้สินทรัพย์ส่วนใหญ่อยู่ในรูปเงินสด และลูกหนี้การค้า เป็นจำนวน 354 ล้านบาท และ 264 ล้านบาท ตามลำดับ โดยเป็นผลมาจากการที่บริษัทได้จำหน่ายทรัพย์สินที่ใช้ในการดำเนินธุรกิจผลิติดิอูมวอลเบาออกไป มีผลให้ลักษณะการประกอบธุรกิจของบริษัทเป็นการลงทุนถือหุ้นในกิจการอื่น (Holding Company) โดยมีรายการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในสินทรัพย์ของบริษัท ดังนี้

	31 ธันวาคม 2555 (ปรับปรุง)	31 ธันวาคม 2556 (ตรวจสอบแล้ว)	(หน่วย : ล้านบาท) เพิ่ม / ลด
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	29	354	325
ลูกหนี้การค้าลูกหนี้อื่น	42	264	222
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	442	54	(388)

เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดรวมทั้งลูกหนี้การค้าลูกหนี้อื่นปรับเพิ่มขึ้นจากปี 2555 เท่ากับจำนวน 325 ล้านบาท และ 222 ล้านบาท ตามลำดับ เป็นผลมาจากการที่บริษัทได้รับกระแสเงินสดเข้าจากการชำระเงินค่าจองซื้อหุ้นเพิ่มทุนตามมติที่ประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้น ครั้งที่ 2/2556 เมื่อวันที่ 13 มิถุนายน 2556 ที่ให้บริษัทเพิ่มทุนจดทะเบียนจำนวน 1,050 ล้านบาท ทั้งนี้ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556 บริษัทได้รับเงินจากการเสนอขายหุ้นเพิ่มทุนให้แก่ผู้ถือหุ้นเดิมและนักลงทุนซึ่งเป็นบุคคลในวงจำกัด รวมแล้วทั้งสิ้นเป็นจำนวน 446.58 ล้านบาท ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่นที่เพิ่มขึ้นเกิดจากเงินทดรองจ่ายเพื่อการลงทุนในธุรกิจผลิตและจำหน่ายกระแสไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์จำนวน 2 แห่ง เป็นจำนวน 242 ล้านบาท ตามนโยบายขยายการลงทุนของบริษัท

ทั้งนี้ ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ปรับลดลงจากปี 2555 จำนวน 388 ล้านบาท เป็นผลมาจากการจำหน่ายทรัพย์สินที่ใช้ในการดำเนินธุรกิจผลิติดิอูมวอลเบาออกไป

บริษัทมีสินทรัพย์รวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม ปี 2555 และ ปี 2554 จำนวน 606.67 ล้านบาท และจำนวน 640.52 ล้านบาท ตามลำดับ โดยสินทรัพย์รวมหลักประกอบด้วย ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ เนื่องจากบริษัทดำเนินธุรกิจในการผลิตและจำหน่ายคอนกรีตมวลเบา ซึ่งต้องใช้เครื่องจักรที่มีประสิทธิภาพและติดตั้งอยู่ในอาคารโรงงานที่มีความแข็งแรงและปลอดภัยในระดับสูง ตลอดจนมีบริเวณสำหรับอาคารจัดเก็บสินค้าคงเหลือ และวัตถุดิบต่างๆ ให้มีคุณภาพที่ดีอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นสินทรัพย์ส่วนใหญ่ของบริษัทจะประกอบด้วย เครื่องจักร อาคารโรงงานและที่ดิน ซึ่งต้องใช้เงินลงทุนสูง โดย ณ 31 ธันวาคม 2555 บริษัทมีที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ และสินทรัพย์ที่ไม่ได้ใช้ในการดำเนินงาน จำนวน 441,942 ล้านบาท และจำนวน 53.22 ล้านบาท ตามลำดับ

● คุณภาพของสินทรัพย์

บริษัทมีลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่นสุทธิ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556 เพิ่มขึ้นจากปี 2555 จำนวน 221.51 ล้านบาท โดยบริษัทมีลูกหนี้การค้าลดลงจากจำนวน 73.01 ล้านบาท ในปี 2555 เป็นจำนวน 40.96 ล้านบาท ในปี 2556 โดยลดลงจำนวน 32.05 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 43.90 ทั้งนี้ใน ปี 2556บริษัทมีเงินทดลองจ่ายเพื่อการลงทุน ตามการขยายการลงทุนในธุรกิจผลิตกระแสไฟฟ้าจากพลังงานทดแทน โดยเฉพาะพลังงานแสงอาทิตย์ จำนวน 242 ล้านบาท โดยมีรายละเอียดดังนี้

ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น ณ วันที่ 31 ธันวาคม ปี 2556 และ ปี 2555 ประกอบด้วย

(หน่วย : พันบาท)

งบการเงินรวม

	2556	2555
ลูกหนี้การค้า	40,958	73,009
หัก ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ	(30,298)	(31,263)
ลูกหนี้การค้า - สุทธิ	10,660	41,746
เงินทดลองจ่ายเพื่อการลงทุน	242,000	-
ลูกหนี้อื่น	12,443	1,845
หัก ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ	(1,126)	(1,126)
ลูกหนี้อื่น - สุทธิ	253,317	719

ลูกหนี้อื่น

ในปี 2556 ลูกหนี้อื่นจำนวน 12.44 ล้านบาท ประกอบด้วยลูกหนี้อื่นของบริษัทจำนวน 1.48 ล้านบาท และลูกหนี้ของบริษัทย่อยคือ OPEN และ SPEED จำนวนรวม 10.96 ล้านบาท ทั้งนี้ลูกหนี้ในบริษัทย่อยมีรายละเอียด ดังนี้

ลูกหนี้ใน OPEN

OPEN เข้าเป็นบริษัทย่อยของบริษัทเมื่อวันที่ 2 มกราคม 2556 โดยตามงบการเงินรวมปี 2556 ลูกหนี้อื่นๆของ OPEN มีจำนวนเท่ากับ 9.87 ล้านบาท ส่วนใหญ่ประกอบด้วยลูกหนี้การค้าจากการให้บริการด้านระบบคอมพิวเตอร์สารสนเทศ ซึ่งบริษัทได้ดำเนินการแล้วแต่ยังไม่ถึงกำหนดชำระตามสัญญาจำนวน 28 ราย คิดเป็นจำนวนเงินรวม 7.93 ล้านบาท ทั้งนี้ OPEN มีนโยบายในการเรียกเก็บจากลูกค้า ตามเงื่อนไขที่ระบุในสัญญา และรายงานความคืบหน้าในการปฏิบัติงาน นอกจากรายการดังกล่าวแล้ว ลูกหนี้อื่นของ OPEN ยังประกอบด้วยค่าใช้จ่ายล่วงหน้าสำหรับการดำเนินโครงการและเงินตรงจ่ายจำนวน 1.35 และ 0.57 ล้านบาท ตามลำดับ

ลูกหนี้ใน SPEED

ลูกหนี้ใน SPEED มีจำนวน 1.10 ล้านบาท ประกอบด้วยรายได้ค้างรับค่าที่ปรึกษาควบคุมงาน

เงินตรงจ่ายเพื่อการลงทุน

บริษัทย่อย

1. บริษัท ซุปเปอร์ สปีด คอนสตรัคชั่น จำกัด ได้ทำบันทึกข้อตกลงจะซื้อจะขายเงินลงทุนในธุรกิจผลิตและจำหน่ายไฟฟ้ากับบริษัทอื่น 2 แห่ง มูลค่าซื้อขายประมาณ 670 ล้านบาท โดยบริษัทย่อยได้จ่ายชำระบางส่วน จำนวนเงิน 214 ล้านบาท ปัจจุบันอยู่ระหว่างปฏิบัติตามเงื่อนไขบังคับก่อนของบันทึกข้อตกลงดังกล่าว ทั้งนี้ บันทึกข้อตกลงสองฉบับมีเงื่อนไขการชำระส่วนที่เหลืออาจเปลี่ยนแปลงหากภาระหนี้สิน ณ วันโอนหุ้น มีการเปลี่ยนแปลงจากวันทำบันทึกข้อตกลง

2. เมื่อวันที่ 13 กันยายน 2556 บริษัทย่อยได้ทำบันทึกข้อตกลงจะซื้อจะขายหุ้นของบริษัท รุทซัน จำกัด และบริษัท รุทฟาร์ม จำกัด มูลค่าซื้อขายประมาณ 183.16 ล้านบาท และได้จ่ายชำระเงินมัดจำ จำนวนเงิน 28 ล้านบาท

ต่อมาเมื่อวันที่ 2 มกราคม 2557 บริษัท ซุปเปอร์ สปีด คอนสตรัคชั่น จำกัด ได้แจ้งซื้อบริษัท ซุปเปอร์ เอนเนอร์ยี กรุ๊ป จำกัด ให้เป็นผู้ซื้อและเข้ารับโอนหุ้นสามัญของบริษัท รุทฟาร์ม จำกัด รวมทั้งบริษัท รุทซัน จำกัด ในฐานะบริษัทย่อย (บริษัท รุทฟาร์ม จำกัด ถือหุ้นสัดส่วนร้อยละ 100) จากบริษัท 77 เอนเนอร์ยี จำกัด ตามบันทึกข้อตกลงจะซื้อจะขายเงินลงทุนดังกล่าวข้างต้น ทั้งนี้ ณ วันโอนหุ้น ได้มีการตกลงมูลค่าซื้อขายจากการเปลี่ยนแปลงของภาระหนี้สินตามเงื่อนไขของบันทึกข้อตกลงดังกล่าวข้างต้น มูลค่าซื้อขาย จำนวนเงิน 177.88 ล้านบาท

บริษัทมีนโยบายการตั้งสำรองค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเต็มจำนวนหากลูกหนี้ค้างชำระเกิน 12 เดือน นอกจากนี้ บริษัทยังพิจารณาการตั้งสำรองค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญโดยประมาณการจากจำนวนหนี้ และการเก็บเงินจากลูกหนี้ในอดีต โดยบริษัทจะประเมินสถานะการเงินของลูกหนี้แต่ละรายประกอบการพิจารณาการตั้งสำรองหนี้สงสัยจะสูญด้วย บริษัทจึงคาดว่าจะไม่มีความเสียหายจากการเรียกชำระหนี้จากลูกหนี้เหล่านั้นเกินกว่ามูลค่าที่ตั้งสำรองไว้

สำหรับงวดสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2556 ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญมีรายการเคลื่อนไหวดังนี้

	(หน่วย : พันบาท)
	งบการเงินรวม
ยอดยกมา	32,389
ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเพิ่มขึ้นจากการซื้อบริษัทย่อย	108
บวก หนี้สงสัยจะสูญ	118
หัก กลับรายการหนี้สงสัยจะสูญ	(792)
หัก ตัดจำหน่าย	(399)
ยอดคงเหลือ	31,823

โดยเฉลี่ยบริษัทจะให้เครดิตกับลูกหนี้การค้าเป็นเวลาประมาณ 30 - 60 วัน โดยบริษัทมีนโยบายที่จะจัดเก็บหนี้ให้ได้ตามกำหนดระยะเวลาที่วางไว้ โดยอาศัยพนักงานของบริษัทที่มีประสบการณ์และทราบข้อมูลรายละเอียดของลูกค้า ในระยะที่ผ่านมาบริษัทไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดเก็บหนี้

บริษัทมีนโยบายการตั้งสำรองค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเต็มจำนวนหากลูกหนี้ค้างชำระเกิน 12 เดือน นอกจากนี้ บริษัทยังพิจารณาการตั้งสำรองค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญโดยประมาณการจากจำนวนหนี้ และการเก็บเงินจากลูกหนี้ในอดีต โดยบริษัทจะประเมินสถานะการเงินของลูกหนี้แต่ละรายประกอบการพิจารณาการตั้งสำรองหนี้สงสัยจะสูญด้วย บริษัทจึงคาดว่าจะไม่มีความเสียหายจากการเรียกชำระหนี้จากลูกหนี้เหล่านั้นเกินกว่ามูลค่าที่ตั้งสำรองไว้

สำหรับงวดสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2556 ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญมีรายการเคลื่อนไหวดังนี้

	(หน่วย : พันบาท)
	งบการเงินรวม
ยอดยกมา	32,389
ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเพิ่มขึ้นจากการซื้อบริษัทย่อย	108
บวก หนี้สงสัยจะสูญ	118
หัก กลับรายการหนี้สงสัยจะสูญ	(792)
หัก ตัดจำหน่าย	(399)
ยอดคงเหลือ	<u>31,823</u>

โดยเฉลี่ยบริษัทจะให้เครดิตกับลูกหนี้การค้าเป็นเวลาประมาณ 30 - 60 วัน โดยบริษัทมีนโยบายที่จะจัดเก็บหนี้ให้ได้ตามกำหนดระยะเวลาที่วางไว้ โดยอาศัยพนักงานของบริษัทที่มีประสบการณ์และทราบข้อมูลรายละเอียดของลูกค้า ในระยะที่ผ่านมาบริษัทไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดเก็บหนี้

ในส่วนของหนี้สินหมุนเวียน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556 มีจำนวนเท่ากับ 16.85 ล้านบาท โดยในปี 2556 หนี้สินหมุนเวียนลดลงจากปี 2555 เป็นจำนวน 384.68 ล้านบาท เนื่องจากบริษัทได้จ่ายชำระหนี้ตามแผนปรับโครงสร้างหนี้ทั้งหมดเรียบร้อยแล้วเมื่อ วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2556

จากรายการดังกล่าวข้างต้น พบว่าบริษัทมีอัตราส่วนสภาพคล่อง ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556 และ 31 ธันวาคม 2555 เท่ากับ 39.98 เท่า และ 0.24 เท่า ซึ่งปรับเพิ่มขึ้นอย่างมาก และอัตราส่วนสภาพคล่องหมุนเวียนเร็ว เท่ากับ 36.97 เท่า และ 0.18 เท่า ตามลำดับ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าบริษัทมีความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้นได้สูง และมีเงินทุนหมุนเวียนในกิจการที่เพียงพอ

- **กระแสเงินสดของบริษัท**

บริษัทมีกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานสำหรับปี 2556 บริษัทมีกำไรก่อนภาษีเงินได้จากการดำเนินงานต่อเนื่องจำนวน 17.24 ล้านบาท และมีกระแสเงินสดสุทธิที่ใช้ไปจากกิจกรรมดำเนินงานจำนวน 303.70 ล้านบาท ทั้งนี้บริษัทมีการเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์เพื่อการดำเนินงานเพิ่มขึ้น โดยมีรายการที่สำคัญได้แก่ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น ซึ่งเป็นรายการเงินทดลองจ่ายเพื่อการลงทุนจำนวน 242 ล้านบาท เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2555 บริษัทมีผลกำไรสุทธิอยู่จำนวน 45.76 ล้านบาท และมีกระแสเงินสดสุทธิที่ได้มาจากกิจกรรมดำเนินงานจำนวน 40.26 ล้านบาท

บริษัทมีกระแสเงินสดสุทธิที่ได้มาในกิจกรรมลงทุนในปี 2556 จำนวนรวม 473.36 ล้านบาท เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2555 บริษัทมีกระแสเงินสดสุทธิที่ใช้ไปในกิจกรรมลงทุนจำนวนรวม 15.37 ล้านบาท กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุนที่เพิ่มขึ้นเป็นผลมาจากการจำหน่ายทรัพย์สินที่ใช้ในการดำเนินธุรกิจอัญมณีออกไป

บริษัทมีกระแสเงินสดสุทธิที่ได้มาจากกิจกรรมจัดหาเงินในปี 2556 จำนวน 155.32 ล้านบาท เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2555 บริษัทมีกระแสเงินสดสุทธิที่ใช้ไปจากกิจกรรมจัดหาเงินจำนวน 31.10 ล้านบาท โดยกระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงินที่เพิ่มขึ้นเป็นผลมาจากเงินรับจากการเสนอขายหุ้นเพิ่มทุนให้แก่ผู้ถือหุ้นเดิมและนักลงทุนซึ่งเป็นบุคคลในวงจำกัด และการจ่ายชำระหนี้สินตามสัญญาปรับโครงสร้างหนี้

ความเหมาะสมของโครงสร้างเงินทุน

- **ส่วนของผู้ถือหุ้น**

ส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556 มีจำนวน 723.86 ล้านบาท โดยมีขาดทุนสะสมที่ยังไม่ได้จัดสรร จำนวน 615.23 ล้านบาท โดยส่วนของผู้ถือหุ้นเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปี 2555 ซึ่งมีส่วนของผู้ถือหุ้นจำนวน 198.47 ล้านบาท โดยเพิ่มขึ้น จำนวน 525.39 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 264.72 ส่วนของผู้ถือหุ้นที่เพิ่มขึ้นอันเนื่องมาจากการเพิ่มทุนและการรับรู้กำไรจากการจำหน่ายทรัพย์สิน มีผลให้ผลการขาดทุนสะสมลดลง ทั้งนี้บริษัทได้ทำการจัดโครงสร้างทางการเงินของบริษัทให้มีความเหมาะสม และลดต้นทุนทางการเงิน อีกทั้งมีความคล่องตัวในการบริหารจัดการ

ส่วนผู้ถือหุ้นของบริษัท ณ สิ้นปี 2555 มีจำนวน 198.47 ล้านบาท โดยมีขาดทุนสะสมยังไม่ได้จัดสรรจำนวน 677.39 ล้านบาท บริษัทมีผลกำไรสุทธิจากการดำเนินงานของปี 2555 จำนวน 39.57 ล้านบาท เมื่อเปรียบเทียบกับสิ้นปี 2554 ซึ่งมีส่วนผู้ถือหุ้นของบริษัทมีจำนวน 108.02 ล้านบาท และมีขาดทุนสะสมยังไม่ได้จัดสรรจำนวน 716.96 ล้านบาท บริษัทมีผลการดำเนินงานที่เป็นผลขาดทุนสุทธิในปี 2554 อยู่จำนวน 42.71 ล้านบาท

จะเห็นว่าส่วนผู้ถือหุ้นในปี 2555 เพิ่มขึ้นจากปี 2554 จำนวน 90.45 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 83.73 อันเป็นผลมาจากการที่บริษัทมีผลกำไรสุทธิจากการดำเนินงานเป็นจำนวน 39.57 ล้านบาท และในเดือนกันยายน 2555 บริษัทได้จัดสรรและเสนอขายหุ้นสามัญเพิ่มทุนได้จำนวน 90,859,613 หุ้น มูลค่าหุ้นที่ตราไว้หุ้นละ 1 บาท ซึ่งได้รับชำระค่าหุ้นเพิ่มทุนจำนวนเงิน 50.88 ล้านบาท

- **หนี้สิน**

หนี้สินรวมของบริษัท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556 มีจำนวน 22.91 ล้านบาท โดยหนี้สินรวมลดลงจากปี 2555 จำนวน 385.29 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 94.39 เป็นผลมาจากการที่บริษัทได้จ่ายชำระหนี้ตามแผนปรับโครงสร้างหนี้ทั้งหมดเรียบร้อยแล้วเมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2556 ทำให้บริษัทมีอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ณ สิ้นปี 2556 อยู่ที่ระดับ 0.03 เท่า

หนี้สินรวมของบริษัท ณ สิ้นปี 2555 และ 2554 มีจำนวนรวม 408.20 ล้านบาท และ 532.50 ล้านบาท ตามลำดับ หนี้สินรวมของบริษัทในปี 2555 ลดลงจากปี 2554 จำนวน 124.30 ล้านบาทหรือลดลงร้อยละ 23.34 ซึ่งมีรายการที่เปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญได้แก่ เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่นลดลง 63.56 ล้านบาท และเงินกู้ยืมจากสถาบันการเงินลดลง 44.00 ล้านบาท ซึ่งเป็นการจ่ายชำระหนี้ตามสัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ จากข้อมูลข้างต้น ทำให้บริษัทมีอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ณ สิ้นปี 2555 อยู่ที่ระดับ 2.06 เท่า ลดลงจากปี 2554 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 4.93 เท่า

ภาระผูกพันและหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556 กลุ่มบริษัทมีภาระผูกพันและหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น ดังนี้

บริษัท

สัญญาเช่าพื้นที่อาคารสำนักงานเดือนละ จำนวนเงิน 0.11 ล้านบาท (ดูหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 12)

บริษัทย่อย

ให้ธนาคารออกหนังสือค้ำประกัน จำนวนเงิน 7.28 ล้านบาท (ดูหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 11)

สัญญาว่าจ้างการบริการ จำนวนเงิน 1.91 ล้านบาท

สัญญาก่อสร้าง จำนวนเงิน 11.36 ล้านบาท

บันทึกข้อตกลงจะซื้อจะขายเงินลงทุน จำนวนเงินประมาณ 611.16 ล้านบาท (ดูหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 6)

2. ปัจจัยและอิทธิพลหลักที่อาจมีผลต่อการดำเนินงานในอนาคต

ปัจจัยและอิทธิพลหลักที่อาจมีผลกระทบต่อฐานะการเงินและและผลการดำเนินงานในอนาคต นอกเหนือจากที่ได้กล่าวไว้แล้วในส่วนที่ 1 ข้อ 3 เรื่องปัจจัยความเสี่ยง คือ

2.1 ธุรกิจโรงไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์

(1) ความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

การสร้างโรงไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ งบประมาณการลงทุนประมาณร้อยละ 80 ของโครงการ จะมาจากค่าแผงพลังงานแสงอาทิตย์ และเครื่องแปลงกระแสไฟฟ้า (Inverter) ซึ่งจะต้องมีการนำเข้าแผงพลังงานแสงอาทิตย์จากต่างประเทศซึ่งจะต้องชำระเงินเป็นสกุลเงินต่างประเทศ ทำให้อาจได้รับความเสี่ยงจากความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนเมื่อถึงกำหนดชำระค่าแผงพลังงานแสงอาทิตย์ และเครื่องแปลงกระแสไฟฟ้า ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของบริษัทได้

อย่างไรก็ตามบริษัทจะได้พิจารณาอัตราค่าเงินอย่างต่อเนื่อง และดำเนินการป้องกันความเสี่ยงด้วยเครื่องมือทางการเงินอย่างหลากหลายตามความเหมาะสม เช่น การใช้สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า (FX Forward) เพื่อป้องกันความเสี่ยงจากความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

(2) โครงการในอนาคต

กลุ่มบริษัทมีโครงการโรงไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ที่จะลงทุนในโรงไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ (โซล่าฟาร์ม) ในปี 2557 อีกประมาณ 2 โครงการ รายละเอียดดังนี้

โครงการที่ 1

บริษัทได้เริ่มขยายการลงทุนในธุรกิจผลิตกระแสไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์ โดยเมื่อวันที่ 16 กันยายน 2556 บริษัท และ/หรือ บริษัทย่อย ได้ลงนามบันทึกข้อตกลงจะซื้อจะขายหุ้นในบริษัท โปร โซลาร์ วัน จำกัด (“PRO ONE”) จากบริษัท โปร โซลาร์ กรุ๊ป จำกัด (“PRO GROUP”) จำนวน 2,632,499 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 100 บาท ทั้งนี้ จากการขยายธุรกิจโรงไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์อย่างต่อเนื่อง จะส่งผลให้รายได้จากการขายและบริการของบริษัทเพิ่มขึ้น โดย PRO ONE ดำเนินธุรกิจผลิตและจัดจำหน่ายพลังงานไฟฟ้าจากเซลล์แสงอาทิตย์ โดยมีกำลังการผลิต 4.7 MW

ปัจจุบันอยู่ระหว่างการเสนอขออนุมัติเข้าทำรายการได้มาซึ่งสินทรัพย์ของ PRO ONE จากที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้น ประจำปี 2557 ในวันที่ 25 เมษายน 2557 ซึ่งภายหลังการได้มาของ PRO ONE คาดว่าบริษัทจะเติบโตด้านสินทรัพย์เป็นจำนวน 0.63 เท่า เมื่อเทียบกับสินทรัพย์รวม ณ สิ้นปี 2556 และยังสามารถทำให้บริษัทสามารถขยายขอบเขตการดำเนินงานธุรกิจได้เพิ่มมากขึ้น อันจะเป็นผลดีต่อบริษัทต่อไป

โครงการที่ 2

บริษัทยังไม่สามารถเปิดเผยข้อมูลได้ เนื่องจากปัจจุบันยังอยู่ในขั้นตอนของการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล (Due Diligence) ประกอบกับการเจรจาตกลงในเงื่อนไขและข้อตกลงต่างๆยังมีความไม่แน่นอนอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ เนื่องจากการเจรจาข้อตกลงต่างๆยังไม่ได้ข้อยุติ ประกอบกับ คู่สัญญาทั้ง 2 ฝ่ายยังไม่ยินยอมให้เปิดเผยข้อมูลในกรณีที่การเจรจายังไม่ได้ข้อยุติ ทั้งนี้ คาดว่าจะสามารถหาข้อยุติในการเข้าทำรายการกับคู่สัญญาได้ภายในเดือนมิถุนายน 2557 ตามมติคณะกรรมการที่ได้อนุมัติเมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2556 และลงนามในบันทึกข้อตกลงวันที่ 11 มีนาคม 2556 โดยมีราคาซื้อขายประมาณ 360 ล้านบาท ชำระเงินมัดจำไปแล้วรวม 102 ล้านบาท รายละเอียด ดังนี้

งวดที่	วัน/เดือน/ปี	จำนวนเงิน(บาท)
1	11 มีนาคม 2556	36,000,000.00
2	25 เมษายน 2556	36,000,000.00
3-8	ทุกวันที่ 10 ของเดือนมิถุนายน – พฤศจิกายน 2556 งวดละ 5,000,000.00 บาท	30,000,000.00
9(งวดสุดท้าย)	ณ วันโอนกรรมสิทธิ์หุ้น	258,000,000.00
รวมทั้งหมด		360,000,000.00

(3) ความเข้มของแสงอาทิตย์

การผลิตกระแสไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ต้องพึ่งพิงแสงอาทิตย์เป็นอย่างมาก และหากแสงอาทิตย์มีความเข้มแสงน้อยกว่าปกติ หรือบางปีประเทศไทยอาจมีเมฆปกคลุมเป็นจำนวนมาก อาจส่งผลให้โรงไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ของบริษัทฯ ไม่สามารถผลิตไฟฟ้าได้เต็มที่ และอาจส่งผลถึงรายได้จากการขายไฟฟ้าของบริษัทฯ ในอนาคต

อย่างไรก็ตาม จากลักษณะภูมิศาสตร์ของประเทศไทยอยู่ใกล้กับเส้นศูนย์สูตร จึงมีความเข้มของแสงค่อนข้างสูง นอกจากนี้ บริษัทได้ทำการศึกษาความเข้มของแสงในแต่ละพื้นที่ที่ใช้ข้อมูลความเข้มของแสงย้อนหลัง 10 ปี ขององค์การบริหารการบินและอวกาศแห่งชาติ หรือ องค์การนาซ่า เพื่อให้แน่ใจว่าบริเวณที่สร้างโรงไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ของบริษัทมีความเข้มชั้นแสงอยู่ในระดับสูง

2.2 ธุรกิจด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ผลกระทบภาวะเศรษฐกิจภายในประเทศและภายนอกประเทศ

ปัจจัยที่จะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทยในปี 2557 มาจากความไม่แน่นอนของเศรษฐกิจโลก ปัญหาเสถียรภาพการเมืองโลก และความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน ภัยทางธรรมชาติ ส่วนปัจจัยภายในประเทศอยู่ที่เสถียรภาพทางการเมือง โดยเฉพาะการออกมาชุมนุมประท้วง หากยืดเยื้อและรุนแรงจะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ และความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน ภัยธรรมชาติ การขาดแคลนแรงงานในบางอุตสาหกรรม ที่สำคัญปัญหาต้นทุนที่เพิ่มสูงขึ้นจากการปรับค่าแรงวันละ 300 บาท ทั่วประเทศ รวมไปถึงการปรับขึ้นของค่าพลังงาน ทั้งน้ำมัน ไฟฟ้า ค่าขนส่ง เป็นต้น เหล่านี้อาจส่งผลกระทบต่อทั้งโดยตรงและโดยอ้อมต่อบริษัทในอนาคต อาทิเช่น ลูกค้านำของบริษัทอาจมีการปรับลดงบประมาณหรือชะลอการพัฒนาด้านเทคโนโลยีด้านสารสนเทศลง เพื่อประหยัดค่าใช้จ่าย ซึ่งผลกระทบดังกล่าวนี้ ทำให้บริษัทอาจต้องปรับเปลี่ยนวิธีการในการรับงานจากลูกค้ารายดังกล่าว เช่น การปรับลดอัตราค่าบริการแต่ขอทำสัญญาในระยะยาวเพื่อป้องกันความเสี่ยงในอนาคต เป็นต้น